

DIRVA

Nr. 116

Spalis-October 8, 1962

Cleveland, Ohio

DIPLOMATINIAI PASIRUOŠIMAI KENNEDY - CHRUŠČIOVO SUSITIKIMUI

Diplomatiniuose sluoksniuose vyrauja įsitikinimas, kad Chruščiovas atvyks į JTO posėdžius su deklaracija apie sutarties su Rytų Vokietija pasirašymą. Kelis sykius atidėjęs tą pradžioje rizikingai atrodžiusį aktą, Chruščiovas esąs įsitikinęs, ir jo diplomatai viešai skelbia, kad —

— JAV nerizikuos karo nei dėl Kubos, nei dėl Berlyno, nei dėl Laoso ir, ko gero, dėl bet kurios šalies karo problemos. —

Tokios kalbos, aišku, turi savyje ne mažai rizikos. Ir Chruščiovas tai puikiai supranta. Tačiau faktai sako, kad "bandymai" Laose, o ypačiai Kuboje rodo, kad dar vienas žingsnis Berlyne gali pasibaigti — Chruščiovo laimėjimu.

Spėjama, kad susisiekimo su Vak. Berlynu kontrolės perdavimas Rytų Vokietijos administracijai pradedtų autostrados uždarymu "remontui". Tai pareika-

lautų "orinio tilto" atstėgimo, kuris taip pat ilgiam laikui būtų per rizikingas. Laipsniškas "pripratimas prie padėties" reikėtų dar vieną Kremliaus laimėjimą, bet kartu ir dar vieną karčią piliulę Washingtono administracijai, prie kurių vartojimo, atrodo, ta administracija be didelio skausmo yra pripratusi.

Tačiau manoma, kad visa tai vyks tik Chruščiovui ir Kennedžiui pasimačius. O į tą pasimatymą Chruščiovas atvyksta su svariu deryboms argumentu.

Savo meistrišku žygiu į Kubą, jis ne tik įsisteigė bazę JAV pašonėje, bet kartu atidarė vartus komunistinei penetracijai į Pietų Ameriką. Viso to išvengti Kennedy vargu begalės nepadares nuolaidų. Gi Chruščiovui padaryti vieną žingsnį atgal nedraudžia komunistinė praktika, jei tuo žingsniu laimima teritorija kitame kontinente.

Tuo tarpu globalinio masto komunistiniai manevrai JAV prezidentą yra įspaudę į siaurą kampa, iš kurio jau sunku išmanevruoti.

Rusko ir Gromyko pasikalbėjimai tarp pietų Waldorf Astoria viešbutyje ir Bolšoi teatro baletų spektaklių New Yorke yra preludu į Kennedžio ir Chruščiovo pasitarimus, kuriuose iniciatyva, pasak US News World & Report, bus Chruščiovo rankose.

- **Sov. Sąjungos "prezidento" Brežnevo vizitas** Jugoslavijoje baigėsi bendrai paskelbtu komunikatu, kuriame vėl pasigendama Tito sutikimo pasiduoti Kremliaus valiai. Taip pat sutarties su Rytų Vokietija pasirašymo reikalas atidedamas tol, kol visi nugalėtojai sutars dėl Vokietijos.

- **Alžiro premjeras Ben Bella**, po vizito prez. Kennedžiui, vyksta į Kubą vizituoti Castro.



Rugsėjo 27 Margučio patalpose, Chicagoje įvyko lietuvių respublikonų susirinkimas. Pirmininkavo dr. Steponas Biežis. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Ernest Michels, kandidatuojąs į JAV Kongresą iš trečiosios apskrities. Nuotraukoje iš kairės: R. Mieželis, Ernest Michels ir dr. St. Biežis. V.A. Račkausko nuotrauka

Šiandien ir rytoj

KAS domisi šiek tiek sovietų politika, prisimena Chruščiovo žodžius, pasakytus 1960 metais, kad Sovietijoje bus panaikinti uždario mokesčiai. Pradžiai šito "rojaus" buvo skirta šiek metų spalio 1 d.

Sovietų vyriausybė, arba teisingiau Chruščiovas, gyrėsi pasukęs tokiu keliu, kokio jokia sistema dar nepažinojusi ir nedrįstanti ieškoti: panaikinti uždario mokesčius.

Tiems, kurie nepažinojo sovietų mokesčių rinkimo sistemos, skambėjo stebuklu. Tai nežinojo, kad Sovietijoje uždario mokesčiai sudaro tik labai mažą nuošimtį biudžeto. Priešingai, valstybė didelius pinigų surenka apkraudama kasdieninio vartojimo prekes aukštais mokesčiais.

Tad Chruščiovo pažadams daug kas Vakaruose tikėjo.

NIEKAS tada neįtarė, kad sovietų biudžetas yra perkrautas ir sunkiai balansuojasi. Nežiūrint piniginių reformos, rubliui gresia infliacija ir biudžeto padengimas toks silpnas, kad pažadas yra sunkiai išpildomas.

Dabar sovietų vyriausybės atsisakymas panaikinti mokesčius bus karčią piliulę gyventojams. Dar ne taip seniai Kremliaus valdovai ėmėsi drakoniškų priemonių biudžetui išbalansuoti, pakeldami mėsos ir sviesto kainas.

Tai buvo ženklas, kad Nikita atsisako nuo lenktynių su Amerika ir bando visomis priemonėmis ištuštinti savo pavaldinių piniginę.

Atsisakyti nuo mokesčių panaikinimo Kremliaus vadai ne lengva širdimi ėmėsi. Tai dar kartą įrodo, kad raudonoje imperijoje ekonomija yra kritiškoje padėtyje.

CHRUŠČIOVO paaiškinimas paprastas. Esą per didelės armijos išlaidos.

Tai sena formulė. "Patrankos vietoj sviesto!" Ir kad pateisinti piliečių didesnę pasiaukojimą, aiškinama, jog visa tai daroma apsigynimui nuo Vakarų, kurie ruošiasi pulti Sovietiją...

Suvaržymai jau atsiliepė ir į kitas sritis. Sovietai atsisakė nuo pasaulinės parodos ruošimo, nors labai norėjo. Jie sumažino arba visai nutraukė kreditus neišsivysčiusiems kraštams.

Ir dabar Chruščiovas skelbia, kad lenktynės į "rojų" sulėtinamos ir sovietų piliečiai prašomi palaukti, kol gaus visus tuos kasdieninio gyvenimo patogumus, kuriais jau seniai naudojasi vakariečiai.

BELGRADE vienas darbininkas, komentuojamas neseniai besilankiusio Sovietų prezidento Brežnevo žodžius, kad kiekviena tauta "socialistiniame bloke" turi teisę pasirinkti savo kelią į komunizmą, sako draugui:

-- Ar tu matai, po Stalino mirties daug kas pasikeitė. Jis to niekad nebūtų sakęs.

-- Tas tiesa, bet vienas dalykas liko nepasikeitęs.

-- Kas?

-- Kad tautos nenori komunizmo!

(vg)



Nėra kito tokio brangaus Lietuvos miesto kaip Vilnius, kuris dvelktų gilia praeities dvasia, garsėtų senąja mokslių šventove, Vakarų Europos lygio architektūros ir meno paminklais... Plačiau skaitykit 3 psl. prof. J. Puzino vedamąjį "Vilnius - Lietuvos širdis". Nuotraukoje Gedimino pilies kalnas.

PASaulio moterų vadovybė svečiuos pas LIETUVOS GEN. KONSULĄ J. BUDRĮ

Lietuvos Generalinis Konsulas J. Budrys, rugsėjo 29 d. Carnegie Endowment patalpose New Yorke surengė vaišes General Federation of Women's Clubs pirmininkei Mrs. Dexter O. Arnold ir jos valdybai pagerbti.

Viešniai ir svečiai priiminėjo p. R. Budrienę ir konsulas V. Stašinskas. Be Mrs. Arnold dalyvavo apie 30 Valdybos narių iš įvairių JAV valstijų. Svečių tarpe matėsi: J. W. Brinkley — Laisvosios Europos Komiteto pareigūnas Pabaltijo valstybių reikalams, Brutus, Coste — Pavergtųjų Europos Tautų Seimo Gen. Sekretorius, Dr. S. Manuila — Rumunijos Laisvės Komiteto narys, Manuila — Women for Freedom, Inc., valdybos narė, Maria De-

tar — Council of European Women in Exile pirmininkė, Estijos vicekonsulas Johnson, V. Sidzikauskas — Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, Dr. A. Trimakas — Vliko pirmininkas, Konsulas Anicetas Simutis, p. Elija Druva — Pabaltijo Moterų Tarybos pirm., Mall Jurma — esčių delegacijos PMT pirm., J. Kurman — New Yorko esčių moterų klubo pirm., O. Gulbis — Latvių Moterų Sąjungos pirm., viešnios iš Stamford, Conn., LMA moterų klubo A. Bortvikienė ir J. Čereukienė, ir daugelis kitų.

Kadangi LMA pirmininkė Ligija Bieliukienė buvo išrinkta į General Federation Direktorių Valdybą, tai šis priėmimas buvo kartu jos darbų ir pasiektų re-

zultatų atžymėjimas.

Vaišių parengimui gražiai talkininkavo LMA ir New Yorko Klubo aktyviosios narės V. Leskaitienė ir M. Kregždienė vadovaujant. Viešnioms ypač patiko gintaro parodėlė, dailininkės A. Merker-Vitkauskaitės gražiai sukomponuota. Nijolės Valaitienės gėlių puokštės vertė vėrė akį savo grožiu.

General Federation, tarptautinė moterų organizacija, jungia apie dvyliką milijonų moterų laisvajame pasaulyje. Šį pavasarį, dviejų metų kadencijai, jos pirmininkė buvo išrinkta Mrs. D. O. Arnold. Su pabaltiečių veikla ji buvo susipažinus per PMT ir LMA (abi organizacijos yra GFWF nariai), dalyvavo PMT Tarybos 15 metų minėjime. Sudarydama savo naująją Direktorių Valdybą, Mrs. Arnold pakvietė į ją Ligiją Bieliukienę. Dalyvavimas tokios įtakingos JAV ir tarptautinio masto organizacijos valdomuose organuose yra neeilinis įvykis.

Ligijai Bieliukienei, kaip Tautybių Patarėjai, yra pavesta palaikyti ryšius su prancūzų Afrika, Karybų salomis ir egzilių organizacijomis. Dalyvaujama posėdžiuose Washingtone, į tarp kitų savo pasiūlymų įnešė:

1. Sustiprinti kovą už laisvę per tiesą ir draugystę (Truth is Our Weapon, We Promote Friendship);

2. Išleisti 1-2 kart į metus leidinį "Tarptautinių Klubų veikla" (International Clubs in Action) ir vienkartinį leidinį "Svarbiausi tautinio ir kultūrinio palikimo bruožai" (Highlights of National heritage and Culture);

3. Lankant tarptautinius klubus, kelti, kas yra pozityvu ir gera laisvajame pasaulyje, sustiprinti laisvės sampratą.

(Nukelta į 2 psl.)



Priėmimo, kurį suruošė New Yorke Lietuvos gen. konsulas J. Budrys, viešnios tarp lietuvių moterų. Iš kairės: L. Bieliukienė - GFWC Tautybių patarėja, Mrs. C. Coste - rumunė, Mrs. Dexter O. Arnold - GFWC pirmininkė, Mrs. F. E. North - konferencijų koordinatore ir R. Budrienė.

"NEUŽBAIGTOS SIMFONIJOS" PASLAPTIS

Antanas Nakas

Londono muzikos žurnale "Musical Opinion" tilpo įdomi studija apie Schuberto "Neužbaigtąją Simfoniją". Ar jis ją užbaigė? Jei ne, tai kodėl? O jei užbaigė, tai kas atsitiko su simfonijos 3 ir 4 dalimi?

Ši simfonija labai populiari ir visų iki šiam laikui mėgiama. Dažnai girdima koncertuose. Daugelis iš mūsų turi šios simfonijos plokšteles. Muzikos istorikai ir muzikologai negali išspręsti klausimo, kas atsitiko su dviem paskutinėmis simfonijos dalimis. Ar jos iš viso buvo sukomponuotos, pavogtos ar dingo be žinių?

Schubertas mirė labai jaunas -- 31 m. amžiaus (1797-1828). Buvo manoma, kad jis simfonijos neužbaigė komponuoti. Kitu atveju buvo manoma, kad kompozitorius nustojo kūrybinio entuziazmo kompozicijai ir priėjo išvados, kad scherzo ir finale negali prilygti pirmosioms dviem dalim. Ir vieną ir kitą atvejį sunku faktais įrodyti, tačiau reikia prisiminti Schuberto gyvenimą.

Schubertas gimė iš ūkininkų šeimos ir turėdamas didelį talentą gyveno paskendęs muzikos pasaulyje. Jo gyvenimą supo tyli provincijališka atmosfera. Išaugo jaunuolis švelnaus būdo, impulsyvus ir naivus. Pasitikėjo žmonėmis. Turėdamas lengvą kūrybinį polėkį, bet neturėdamas savikritikos, savo muzikines idėjas momentaliai realizuodavo gaidų popierėje, vėliau visiškai nesirūpindamas, ar kompozicija išėjo gera ar bloga, ir tuoj imdavo rašyti naują.

Jis turėjo susipetęs mažą ratelį draugų ir muzikų, kurie jį dievino ir mylėjo. Tarp jų buvo du broliai Juozas ir Anselmas Huertenbreneriai. Kaip pasakoja: vienas piktas, kitas geras. Schubertas su jais susidraugavo pas garsų tu laikų kompozitorių Salierį. Draugystė tęsėsi iki Schuberto mirties. Abu broliai buvo kilę iš turtingos aristokratų šeimos Grazo miesto -- Austrijoje. Brolis Anselmas buvo aristokratiškos manierų, patrauklus su žavėtina šypsena jaunuolis. Schubertas gi mažo ūgio, storas, akinuotas provincionalas. Pastarajam patiko Anselmo elegantiškumas, jo manieros, apsirėdymas ir aristokratiškas rafinuotumas. Anselmas mokėsi skabinimo pianinu ir kompozicijos pas garsų jį Czerny ir pats per savo gyvenimą prirašė daugybę įvairių labai blogų kompozicijų orkestrui ir fortepionui. Niekas neįtarė, kad už paviršutiniškai žavingų manierų slėpėsi šeiloکو būdas. Be talento, bet su didelėmis ambicijom, jis rasdavo kelią prisilipti prie šio pasaulio galingųjų. Vienu tarpu jis buvo prisigretinęs ir prie Beethoveno. Nors būdamas dešimtos eilės kompozitorium, sutikęs Schubertą, jis tuoj įvertino jo genijų ir nauda, kokią ateityje jis galės turėti iš šios pažinties. O draugystė taip lengvai davėsi įsigijama: užteko Schubertą pakviesti į savo namus Graze, supažindinti jį su miesto elitu, pasakyti keletą žavių komplimentų, suteikti mažą paskolą kompozitoriui ir Schubertas buvo jo kišėnėje.

Antras brolis Juozas buvo garinga asmenybė. Jis be jokio iš-

skaičiavimo giliai vertino Schuberto genijų. Schubertas turėtų jam būti dėkingas, kad jo kompozicijos pasklido po pasaulį. Jis organizavo jo koncertus, siuntinėjo Schuberto rankraščius leidėjams, propaguodamas jo kompozicijas, supažindindavo jį su garsiais dirigentais, prašydamas įtraukti Schuberto kompozicijas į koncertų repertuarą. Tokioje atmosferoje, iš vienos pusės apsuptyje iš tikrųjų draugo, iš kitos pusės be skrupulų hipokrito, gyveno paskendęs muzikos pasaulyje provincionalinis jaunuolis, kurdamas žmonėms laimės ir džiaugsmo valandėles. Anselmas laukė valandos išnaudoti Schuberto draugystę. Tokia proga jam pasitaikė greitai.

Juozas įtikina Grazo elitą pakviesti Schubertą paskambinti savo kompozicijas to miesto Muzikos Draugijos koncerte. Koncertas labai pasisekė. Ši draugija suteikia jam garbės nario titulą. Už parodytą palankumą Schubertas nutarė atsidėkoti ir dedikuoti šiai draugijai simfoniją. Iš viso, kompozitorius turėjo paprotį už parodytą mažą palankumą savo gerbėjams dedikuoti kompozicijas. Įteikdamas jiems rankraštį, vėliau visiškai nesirūpindamas savo kompozicijos likimu.

1822 m. spalio 30 d. jis sėdo rašyti simfoniją, kurią po trijų savaičių užbaigė. Tai ir buvo taip vadinama "Neužbaigtoji Simfonija". Užbaigęs komponuoti, jis nutarė pats nuvežti ją į Grazą, tačiau bevykdamas stotyje susitiko su Anselmu. Širdingai pasisveikinęs, jis jo paprašė nuvežti siuntinį Muzikos Draugijai į Grazą. Atvykęs į Grazą Anselmas savo namuose atydziai apžiūri manuskriptą ir iš pirmųjų puslapių jam paaiškėja, kad jis savo rankose laiko vieną iš geriausių muzikos šedevrų, vertą Beethoveno plunksnos. Tada jis nutaria neatiduoti simfonijos pagal paskirtį, bet pasiūlyti sau. Taip jis ją išlaikė 43 metus niekam apie ją neprasitarėdamas nei vienu žodžiu. Teisiškai šis veiksmas kvalifikuojamas kaip pasisavinimas patikėto turto.

Atidavęs rankraštį Anselmui, Schubertas apie jį likimą, pagal savo paprotį, daugiau nesirūpino: ar simfonija buvo įteikta pagal paskirtį, ar kam patiko, ar pagaliau ji buvo kada išpildyta. Net savo pokalbiuose su draugais jis apie ją neužsiminė. Iš viso, niekas nežinojo, kad ji egzistuoja.

Po šešerių metų nuo simfonijos parašymo Schubertas mirė tifuso liga. Mirė palėpėje, apsuptas daugybe rankraščių. Vien įvairių dainų jis buvo parašęs 600. Po jo mirties už keletą šilingų kaikurie rankraščiai buvo parduoti iš varžytinių. Nežiūrint draugų pastangų, gaidų leidėjai jo kompozicijom nesidomėjo.

Schubertas dievino Beethoveną ir labai norėjo palaikyti su juo ryšius, tačiau Beethovenas, būdamas kolosalinė asmenybė, neturėjo nei noro, nei laiko bendrauti su kitais kompozitoriais. Tik vieną kartą Schubertas buvo susitikęs su savo dieviu, Licko ironija: Schubertas buvo palaidotas vos keletą pėdų nuo Beethoveno. Mirties tyloje jie buvo arčiau vienas kito, kaip gyvenime.

Anselmas, laikydamas Schuberto šedevrą spintoje, retkarčiais rankraštį išimdavo iš spintos, pavartydavo lapus, nušluostydavo dulkes ir vėl įdėdavo į spintą, laukdamas progos, kada šį brangenybę jam kada nors pravers. Tačiau kartą jis prasitarė broliui Juozui, kad Schubertas jam esąs dedikavęs simfoniją ir kad jis ją turi. Juozas prikalbėjo Anselmą parodyti ją Vienos Filharmonijos dirigentui Herbekui. Herbekas atvyko į Grazą pas Anselmą. Apžiūrėjęs rankraštį, jis pamatė, kad savo rankose varto muzikos šedevrą. Jis prašo leisti jį viešai Vienoje išpildyti. Paklausus Anselmo kodėl simfonija turi tik dvi dalis, Anselmas jam atsakė, kad Schubertas jam tiek davęs. Anselmas sutinka išleisti iš savo rankų rankraštį tik su sąlyga, kad Vienos Filharmonija išpildys jo paties tris simfonijas. Herbekas sutinka.

Po 40 metų nuo Schuberto mirties, jo vardas kaip gaisras išsiplečia po visą kultūringą pasau-

lį ir jo veikalai virsta neišskiriamu koncertinių programų dalimi. Kuomet buvo paskelbta, kad Vienos Filharmonijos orkestras pirmą kartą išpildys Schuberto "Neužbaigtąją Simfoniją", muzikai ir muzikos mylėtojai iš įvairių pasaulio dalių suvažiojo į Vieną dalyvauti šiame istoriniame koncerte. Salė buvo perpildyta. Kuomet Herbekas pakėlė dirigento lazdele, įsiviešpatavo mirtina tyla. Pradėjo sklisti pirmieji ne paprasto grožio garsai. Momentui salėje pasigirdo tylus žavėsio subangavimas, kuriam nutilus, visi vėl klausėsi kaip užhipnotizuoti. Pasibaigus simfonijai, pasipylė tokia audra aplodismentų, kad dirigentas iš naujo buvo priverstas simfoniją pakartoti.

Visi faktai rodo, kad Schubertas buvo sukomponavęs pilną ke-

turių dalių simfoniją, nes jis nepalikto nevienos neužbaigtos kompozicijos ir būtų keista, kad jis per Anselmą Grazo Muzikos draugijai būtų pasiuntęs tik dvi dalis, tuo labiau, kad jis po parašymo simfonijos, dar gyveno šešerius metus. Tačiau dabar kyla klausimas, kur dingę dvi paskutiniosios simfonijos dalys?

Anksčiau paminėtos studijos apie Schubertą autorius prieina šios išvados: nutarus po 43 metų tylos atskleisti pasauliui dalį paslapties ir pakvietus Vienos Filharmonijos dirigentą Herbeką atvykti pas save, Anselmas momentaliai pradėjo gailėtis savo žygio. Tiek metų besigėrint rankraščiu ir jį dažnai variant jam pagailo su juo skirtis, kaip šykštuoliui supinigais. Jis nutaria neatiduoti Herbekui visos simfonijos, o tik dvi jos dalis, papasakojant Herbekui neįtikėtiną istoriją, jog Schubertas neužbaigė

simfonijos. Šios pasakos pagrąžinimui jis išplėšė pirmąjį trečiosios dalies puslapį. Tame lape buvo 9 suorkestruoti simfonijos taktai su aiškiais išplėšimo žymėmis. Devintas taktas perplėštas per pusę. Ar įtikėtina, kad Schubertas nepalikdamas nei vienos neužbaigtos kompozicijos, staiga sustotų pusiautakty? Ar bent vienas rašytojas sustoja parašęs pusę žodžio?

Po Schuberto mirties, jo draugas Juozas visą energiją sukaupe savo brolio Anselmo kompozicijų propagavimui. Pamiršęs savo ištikimą draugystę Schubertui, jis skelbė, kad Schubertas tik dėlto žinomas, kad jis buvo brolio Anselmo draugas. Anselmas -- antras Mozartas ir Beethovenas įpėdinis...

Schubertas savo kompozicijose gyvena ir dabar, tačiau veltui jį ieškosite muzikos žinynuose Anselmo Huertenbrenerio vardo. Trumpai tik pažymėta, kad Anselmas Huertenbrenieris sukomponavo keletą nereikšmingų kompozicijų, o svarbiausiais, kad jis 43 metus laikė pas save "Neužbaigtąją Simfoniją", vieną iš muzikos literatūros brangenybių.



Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų piknike rugsėjo 16 d. akto-
rius J. Kaributas ir V. Gilyas. L. Briedžio nuotrauka

LIETUVIŲ TEISININKŲ ŽINIAI

Lietuvių Teisininkų Draugijos Centro Valdyba skelbia Draugijos Centro Valdybos Revizijos Komisijos ir Garbės Teismo rinkimus.

Pagal LTD centriniams organams rinkti nuostatus, Draugijos centriniai organai gali būti renkami: Baltimorėje-Philadelphijoje-Washingtone, Bostone, Chicagoje, Clevelande-Detroite, Los Angeles, New York, Toronte-Hamilton.

Nustatomi šie rinkimų terminai: kandidatai į centrinius organus siūlomi iki 1962 m. lapkričio 15 d. (pašto spauda data). Kiekvienas LTD narys gali pasiūlyti 10 kandidatų į Centro Valdybą, 5 į Revizijos Komisiją ir 5 į Garbės Teismą. Siūlytojas turi pateikti siūlomųjų kandidatų vardus, pavardes, amžių ar gimimo datą, adresą ir rašto sutikimą kandidatuoti, taip pat savo adresą.

Kandidatuoti gali kiekvienas LTD narys. Tačiau, kad centriniai organai galėtų veikti, tikslin-
gas yra, kad kandidatai siūlytojai savo siūlomus kandidatus parinkti iš vienos kurios aukščiau nurodytos vietovės ar jų grupės.

Balsavimo lapai ir vokai pasiunčiami balsuotojams iki 1962 m. gruodžio 15 d.

Balsuotojai savo balsus pasiunčia Rinkimų Komisijai iki 1963 sausio 15 d. (pašto spauda data). Balsai skaičiuojami 1963 m. vasario 9 d.

Skundai teikiami iki 1963 vasario 16 d. (pašto spauda data). Rinkimams vykdyti sudaroma Rinkimų Komisija: Birutė Novickienė, Jonas Šlepetys, Vytautas Vaitiekūnas. Komisijos adresas: Mrs. B. Novickienė, 95-12 108th Ave., Ozone Park 17, N.Y.

Malonūs Kolegos Teisininkai, tremties sąlygos mums ypatin-
gai nepalankios. Galimybės ko mažiausios. Senatvė ir mirtis LTD visuomeninį darbingumą taip pat silpnina. Nepaisant visa to, mūsų tautos padėtis neatleidžia mūsų nuo tam tikrų lietuvių teisininko pareigų tremtyje.

Pirmininkas: J. Brazinskas, vicepirmininkai: V. Sidzikauskas ir V. Stašinskas, išdininkas: M. Brakas, valdybos nariai: J. Stiklorius, dr. A. Trimakas, sekretorius: dr. B. Nemickas.

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-
kūnas, R. Mickevičius, V. Rastenis ir St. Santvaras.



Šv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovė Ciceroje šį mėnesį mini savo gyvavimo 40 metų sukaktį. Visi tarnautojai, net ir pats bendrovės prezidentas P. Putrimas ir egzektutyvinis sekretorius J. Gribauskas visą šį mėnesį vilkės anų laikų drabužiais. Nuotraukoje iš kairės: Emilija Barkauskienė, Stefania Bell, Juozas F. Gribauskas, Marta White, Povilas Putrimas, Loreta Stakienė, Frank Lang ir Elena Rukuižienė.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS



ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

PARAMA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

PASaulio moterų...

(Atkelta iš 1 psl.)

Visi tie pasiūlymai Mrs. Arnold buvo priimti, kaip pozityvus ir "up to date".

Ligijai Bieliukienei teks dirbti artimiausiame kontakte su Tarptautinių Klubių Tarybos pirmininke Gladys Zell, daug keliausia ir susipažinusia su įvairių tautų problemomis.

GFWC Valdybai posėdžiaujant New York'e, jos narėms buvo suruošta eilė priėmimų, kur LMA pirminkė galėjo pasisakyti esanti lietuvių ir įterpti savo žodį Lietuvos bylai sustiprinti. Iš ryškesnių priėmimų atžymėtini: pas JAV Ambasadorių prie JT Adlai E. Stevenson, pas švedijos Ambasadorę prie JT, Lady Arda Roessel ir dabar pas Lietuvos Generalinį Konsulą J. Budrį.

MŪSŲ SVEIKATA

DR. STEPONAS BIEŽIS

APSINUODIJIMAS GRYBAIS

Rudens metu, grybų sezonui artėjant, daugelis lietuvių mėgsta pagrybauti. Vieni vyksta į miškus malonia rudens gamta pasigėrėti, gi kiti, į tai rimčiau žiūrėdami, tikisi parsivežti maišus grybų.

Grybai pagrįstai laikomi ypatingu skanėstu, ypač kai jie švieži ir priedui dar sava ranka surinkti. Tikrumoje nedaug žmonių rasime, kurie nemėgtų grybų. Grybai kaip maistas neturi jokios vertės, nes jų pilnas puodukas teduoda vos dvi kalorijas. Ne turi jie nei kitokių maisto vertų, būtinų žmogaus sveikatingumui. Taigi šiuo požiūriu visai galima be jų apsieiti, nenuskriaudžiant sveikatos. O visgi jie mėgiami nuo senų laikų.

Šiauriniame Amerikos kontinente priskaitoma virš 3000 rūšių grybų. Taigi, yra iš ko pasirinkti. Vieni grybai visiškai saugūs valgyti, kiti gi labai nuodingi. Pagal skonį ir kvapą jie neišskiriami, nes jie vienodai skanūs, neišskiriant ir pačių nuodingiausių. Taigi, gomurys nėra sprendėjas, kurie saugūs ir kurie pavojingi. Kas jų sudėtį ir išviršinę išvaizdą atsidėjęs studijavo, tas gali pajęgti vienus išskirti iš kitų. Bet ir ekspertas nevisuomet esti teisus ir dažnai suklysta. O šiaip jau pripuolamas grybautojas negali būti tikru sprendėju ir dėlto jokių būdu

neprivalo imtis rimtos atsakomybės, nes tai gali reikšti susirgimus ir net mirtį, ko nemažais skaičiais pasitaiko kiekviename sezono. Todėl bus saugiausia grybautojui abejotinos rūšies grybus palikti ramybėje, visai jų neliesti. Taigi, jei nesi visiškai tikras, neliesk to grybo, aiškiai žinodamas, kad neparveši grėsmės sau ir šeimai. Geriau grįžk namo tuščiomis arba tik su saulele tikrai žinomų grybų, vietoje imtis rimtos rizikos.

Grybais apsinuodijimas vyksta dvejopai: ūmai, t.y. tuojau po skanaus pasigardžiavimo ir pavėluotai, dažniausia po 6-15 valandų pavalgius. Apsinuodijimo ženklai panašūs, būtent, aštrūs pilvo raizymai, vėmimas, viduriavimas, širdies nusilpimas, jėgų sumažėjimas ir kraštutiniuose atsitikimuose netekimas sąmonės ir mirtis. Ligos sunkumas ir pagyrimo galimybės daugiausia priklauso nuo to, kiek grybų suvalgyta ir taip pat kiek ta rūšis nuodinga. Taip pat ir paties žmogaus jautrumas yra reikšmingas. Visi grybais apsinuodijimai laikytini rimtomis ligomis, nors iš pradžių simptomai ir būtų lengvo pobūdžio. Dar nekurie grybų nuodai smarkiai paveikia širdį ir inkstus, kuriuos tiek sunaikina, kad ligonis už kelių dienų neišvengiamai miršta, nors ir būtų suteikta atitinkama medic-



Būsiamasis dailininkas...

nos pagelba. Nekuriais staigiais atsitikimais esama specifinio vaisto, bet šis vaistas privalo būti panaudotas taip pat staigiai, pirmiesiems apsinuodijimo ženklams pasireiškus.

Paruoštų stalan grybų saugumą atpažinti nebeįmanoma, nes skonis ir kvapasys vienodai malonus, tiek saugiųjų, tiek nuodingųjų. Dar ir šiuo metu nekurios šeimininkės teigia, kad įmetus sidabrinį pinigą į verdančius grybus, jos galinčios nustatyti grybų nuodingumo buvimą ar nebuvimą. Tai yra gryna fantazija, kuria tegul niekas nežaidžia ir nerizikuoja savo sveikatos ir gyvybės. Kur kas saugiau už tą pinigą nusipirkti krautuvėje marinuotų grybų, kurie visuomet saugūs ir tiek pat skanūs.

PADĖKA

LB Chicago's apygardos valdyba, užbaigus Nepriklausomos Lietuvos pavilijono įrengimo š. m. Tarptautinėje Prekybos parodoje pajamų ir išlaidų apyskaitą, reiškia nuoširdžią padėką žemiau išvardintoms organizacijoms ir atskiroms asmenims, kurie pavilijonui įrengti aukojo:

Amerikos Lietuvių Tautinė S-ga Chicago's skyrius \$350,00, V. Civinskas - \$150,00

LB Brighton Parko apylinkė - \$117,00.

Illinois Lietuvių Gydytojų S-ga - \$100,00.

LB Rockfordo apylinkė - \$100,00.

Po \$50,00 aukojo: Lietuvių Veterinarinės Gydytojų S-ga, ALTS-gos East Chicago's skyrius, LB Bridgeporto apylinkė, LB Gage Parko apylinkė, Dr. L. Kriauč-

liūnas, Jonas Klimas.

Po \$25,00 - F. Mackevičius, J. Gradinskas, LK Ateitininkų Sendarbių S-ga, Lietuvių Agronomų S-ga, Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris, LB Town of Lake apylinkė, LRK Ateitininkų Sendarbių S-gos Chicago's skyrius, J. Lieponis - Furnitur Center, Lietuvių Gailingųjų Seserų S-ga, Lietuvių Dantų Gydytojų S-ga, Lietuvių Veteranų S-gos Ramovė Chicago's skyrius, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Chicago's skyrius, LB Waukegano apylinkė, Vilniaus Krašto Lietuvių S-ga, Lithuanian Chamber of Commerce, Chicagoje, J. Gribauskas, Dr. Juzefina

ir Dr. K. Aglinskai, Dr. Kazys Ambrozaitis, Dr. Petras Kisielius, Dr. Pranas ir Jaunutė Jarai, Antanas Petkus, LB Marquette Parko apylinkė.

Po \$20,00 - Lietuvių Kun. Birutės Karių Šeimų moterų S-gos Chicago's centrinis skyrius, LB Milwaukee apylinkė, LB E. Chicago's apylinkė, Parama - Janušaitis ir Mažeika.

Po \$ 15,00 - LB Roselando apylinkė.

Po \$10,00 - Amerikos Lietuvių Montessori D-ja, Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų D-ja, Mikas Reklaitis, LB St. Louis apylinkė, Vytauto Didžiojo Šaulių kuopa, Lietuvių Krikščionių Demokratai S-ga, Alg. Kurauskas, J. Vasaitis, M. Morkūnas, Al. Lauritis, Dr. B. Gaidžiūnas, Dr. Gediminas Grinis, Dr. Janina ir A. Jakševičiai, Dr. Ferd. Kau-

nas, Dr. A. Milius, Dr. A. Razma, Dr. J. Šaina, Dr. Albinas Šmulskis, Kun. Prel. I. Albavičius, Talandis Foods, Palangos restoranas.

Kiti aukojo mažesnėmis sumomis.

Iš viso iš organizacijų ir atskirų asmenų Nepriklausomos Lietuvos pavilijonui įrengti gauta \$2,049,00 aukų.

Be to, gautas \$700,00 -- iš Lietuvos Generaliniam Konsului Dr. P. Daužvardžiui pagerbti išlaidų likutis ir Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto \$500,00 propagandiniam leidiniui išleisti.

Parodos pavilijono organizavimas ir propagandinės brošiūros išleidimas (atspausdinta 20,000 egz.) LB Chicago's apygardos valdybai atėjo \$3,600,00.

LB Chicago's Apygardos Valdyba.

eglutė

LIETUVIŲ VAIKŲ LAIKRASTIS

kviečia visą lietuvišką visuomenę
sekmadienį, spalio 14 d., 3 val. p. p. į

JAUNIMO CENTRĄ, 5620 South Claremont Avenue
pasisiūžūrėti D. Lipčiūtės - Augienės vaidinimo

"ZVAIGŽDĖ"

Režisuoja - Zita Kevalaitytė - Visockienė
Vaidina - Marquette Pk. Lituanistinės klasės mokiniai
Muzika - Faustas Strolia
Baletas - Joana Vilkaitė
Dekoracijos - dail. Jurgis Daugvila
Rūbų šikcai - dail. Vanda Balukienė

po vaidinimo

SOKIAI ir Zaidimai, kuriuos tvarkys
A. Prapuolenytė ir F. Strolia

Turtingas BUFETAS

Vakaro pelnas skiriamas lietuvių vaikų vieninteliame
laikraščiu "EGLUTĖ".

Atlikime tautinę pareigą, ateikim į parengimą.

Rengia - Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Rėmėjų
Marquette Park skyrius



Vertė J. P. Palukaitis

(73)

Janscis ilgai į jį žiūrėjo, kažką galvodamas, paskui pakėlė ranką ir perbraukė kaktą — galbūt nusišluostydamas prakaitą.

— Vinica? — jis nuleido ranką ir nukreipė žvilgsnį į neaiškią tolumą. — Kodėl klausi mane apie Vinicą, Michaeli?

— Aš nežinau. Julija kalbėjo apie ją; galbūt aš neturėjau klausyti. Prašau atleisti, Jansci, ir daugiau nebe galvoti apie tai.

— Tamstai nereikia atsiprašinėti, o aš turėsiu visada galvoti apie Vinicą. — Jis nutilo ir po valandėlės lėtai tęsė: — Aš jos niekada neužmiršiu. Tai buvo 1943 metais, ir aš tada buvau su vokiečiais, kai mes netoli NKVD būstinės atkasėme aukštą tvorą apsuptą žemės plotą. Tai buvo masinis kapas su dešimt tūkstančių nužudytųjų. Mes radome ten mano motiną, mano seserį, mano dukterį — Julijos vyresnę seserį — ir mano vienintelį sūnų. Mano duktė ir sūnus buvo palaidoti gyvi — tai buvo nesunku nustatyti.

Janscis kalbėjo toliau, ir tamsūs, karščių kunkuliuoją požemiai po sušalusia Szarhazos žeme nustojo Reinoldui egzistavę. Jis užmiršo siaubingąją būklę, kurioje buvo jie patys atsidūrę, nebegalvojo apie tarptautinį skandalą, kurį išsukto jų byla, jis užmiršo žmogų, kuris degė juos sunaikinti, jis net nebegirdėjo laikrodžio tikėjimo. Jis

tegalėjo galvoti tik apie tą vyrą, kuris čia priešais sėdėjo ir taip ramiai, paprastai pasakojo apie tokius siaubingus įvykius, ir apie stebuklą, kad tas vyras ne tik sugebėjo neprarasti savo proto, bet dar tapti išmintingu ir maloniu žmogumi su visiškai laisva nuo bet kokios neapykantos siela. Reinoldas žiūrėjo į jį ir žinojo, koks žmogus buvo tas vyras, bet jam taip pat buvo aišku, kad visiškai jo suprasti niekada nepajėgsias.

— Nesunku skaityti tamstos mintis, — draugiškai pasakė Janscis. — Aš praradau tiek daug artimiausių ir mylimiausių žmonių, ir kurį laiką dėl jų vos nepraradau savo proto. Grafas — jo istoriją tamstai papasakosiu kurią dieną — net dar daugiau prarado, negu aš; aš bent turiu dar Juliją ir, esu giliausiai įsitikinęs, savo žmoną. Grafas viską prarado, ką šiam pasaulyje turėjo. Tačiau viena žinome mudu abu: mes žinome, kad savo artimųjų netekome žudynėmis, smurtu praliejant kraują, tačiau žinome ir tai, kad ir per visus amžius pralietas kraujas niekada mums jų nebesugrąžins. Kerštas yra beprasmiš, jis yra apakimas. Kerštu niekada ir niekuomet negalima sukurti pasaulio, iš kurio nebūtų galima mūsų, mylinčių vieni kitus, išplėsti žudynėmis ir smurtu. — Jis patylėjo ir šypsodamasis pridūrė: — Na, mes kalbėjome apie nežmoniškumą bendrai. Todėl šio specialaus atskiros atvejo neužmiršime.

— Ne! — sušuko Reinoldas, purtydamas galvą. — Nebekalbėkime daugiau apie jį. Daugiau nebegalvokime apie jį.

— Taip, tai sako visi: daugiau nebegalvokime apie tai. Mes norime užmiršti, nes per daug sunki našta apie tai galvoti. Tuo mes tik apsinkintume savo širdis, nes mums, kaip ir kiekviename žmoguje, esančios gėris galėtų iš mūsų pareikalauti, kad mes tam pasipriešintume. O mes negalime ko nors prieš tai imtis, taip sako visi, kad mes nežinome, kur ir kaip pradėti. Tačiau, atvirai sakant, aš žinočiau, nuo ko pradėti: patiems liautis taip elgtis, lyg nežmoniškumas būtų geografiškai ribotas fenomenas, taip sakant, endeminė liga, kurią užkrėsta tik tam tikra šios kenčiančios žemės dalis. — Jis nutilo, išgirdęs sunkių žingsnių garsus, kurie artėjo koridoriumi, ir nu-

kreipė žvilgsnį į duris. — Bijausi, — pridūrė tyliai, — kad vėl būsime sutrukdyti.

Sargybiniai įžengė patalpon, juos abu atrišo ir išvarė įprastine skuba per kiemą, kuriame dabar stovėjo didžiulis SIS limuzinas. Jiems pasiekus komendanto kambarį, sargybos vadas pabeldė į duris, palaukė, kol iš vidaus pasigirdo paraginimas įeiti, tada atvėrė duris ir juodu įstūmė vidun. Komendantas buvo ne vienas, ir Reinoldas tuoj pat atpažino kartu buvusį vyrą. Pulkininkas Josifas Hidas, AVO viršininko pavaduotojas. Hidas atsistojo ir priėjo prie Reinoldo, kuris ten stovėjo, bandydamas užslėpti savo dantų kalenimą ir kūno drebėjimą: ir be vaistų nuolatinių temperatūros pasikeitimai pamažu pradėjo rodyti savo nuostabiai alinantį veikimą.

— Taip, kapitone Reinoldai, — pasakė Hidas ir šypsodamasis žiūrėjo toliau, — taigi, mes vis dėlto vėl pasimatome. Šį kartą, beje, tokiomis aplinkybėmis, kurios tamstai turėtų būti dar nemalonesnės, negu paskutinį kartą. Tiesa, atsiminiau: tamsta nudžiūgsi, išgirdęs, kad mūsų bičiulis Kokas puikiai atsigavo ir vėl atlieka tarnybines pareigas, nors ir truputį šluobodamas.

— Apgailėstauju, tai girdėdamas, — atsakė Reinoldas. — Tai reiškia, aš nepakankamai stipriai jį kliudžiau.

Hidas parodė nustebusį veidą ir pasižiūrėjo į komendantą.

— Tuodu juk buvo apdirbami šią priešpietę? Viskuo, kas priklauso?

— Viskuo, kas priklauso, pulkininke Hidai. Nepaprastai aukštas pasipriešinimo jėgos kiekis — bet tai kliniška problema, ir geresnės aš net nenorėčiau pageidauti. Juodu dar prieš vidunaktį pradės kalbėti.

— Neabejoju, — pasakė Hidas ir vėl atsisuko į Reinoldą. — Byla prieš tamstą įvyksta ketvirtadienį aukščiausioje liaudies teisme. Oficialus pranešimas bus paskelbtas rytoj, ir mes pasiūlysiu visiems Vakarų laikraščiams, norintiems byloje dalyvauti, įvažiavimo vizas ir patalpas geriausiose viešbučiuose.

— Tada neliks kambarių kitokiems keleiviams, — sumurmėjo Reinoldas.

(Bus daugiau)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dirvos vakaras, praejęs, kaip paprastai, dideliu visuomenės susidomėjimu, neturėtų to pasisekimo, jei ne nuotaika, kuri lydi svečius iki to vakaro pabaigos.

Ir gerai nuotaikai sudaryti reikia talkos. Dirva gali pasididžiuoti gausiu ir pasišventusių talkininkų spiečium, be kurių pasišventimo ir aukos joks tos vakaras negalėtų susilaukti to pasisekimo, kuriuo iki šiol vis tenka džiaugtis ir didžiuliotis.

Ir šį kartą svečius galėjome pasotinti talkininkaujant šioms šeiminiškėms: Rastenienei, Pročkiei, Vinclovienei, Orintienei, Palukaitienei, Gedgaudienei, Marcinkevičienei, Bružienei, Cijunskienei, Garmienei, Garlauskieni, Gasparaitienei, Giedraitienei, Jonaitienei, Juodėnienei, Laikūnienei, Lazdinieni, Martusevičienei, Mackevičienei, Nas-

vytienei, Karpinei, Plechavičienei, Premeneckienei, Pivoriūnienei, Staškevičienei, Smetonienei, Staškūnienei, Sandargienei, Snarskienei, Švarcienei.

"Gaivinančioje" pusėje nepamainomas Vl. Blinstrubas ir uolūs talkininkai: V. Stuogis, V. Benokraitis, Pr. Mainelis, J. Kaklauskas, P. Vencius, J. Rastenis, L. Banis, Pr. Pročkys.

Visos ponios ir ponai savo darbu ir auka yra užsitarnavę daugiau, nei vien tik šio kuklaus padėkos žodžio.

• **Lietuvių Moterų Klubas** Clevelande spalio 13 d., šeštadienį, 7:30 val. vak. Golden Door restorane, Mayfield Rd., rengia metinį susirinkimą - vakarienę su šokiais. Lietuvių Moterų Klubas Clevelande valdybą sudaro: Mrs. Joseph E. Leiblinger, Mrs. Edward J. Exl, Mrs. Albert Dauper, Mrs. John T. Gazer, Mrs. James McCartney ir Mrs. Thomas Smith. Klubas veikia reikiama kultūrinėje ir labdarybės srityse.



Rugsėjo 29 d. Clevelande susituokė Valdas Ramūnas-Knyštautas ir Janina Eidukaitytė. Nuotraukoj jaunieji išėjo iš bažnyčios. V. Pliodžinsko nuotrauka

UŽSAKYKITE GELĖS TELEGRAFU
Gelės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Latvių dainininkės Vaivode koncertas Clevelande



Latvių solistė ANTONINA VAIVODE

Šių metų spalio 13 d., šeštadienį, 8 val. vak. Šv. Jono Kolegijos Auditorijoje (1007 Superior Ave.) įvyksta Antoninos Vaivodės arijų ir dainų koncertas. Solistė priklauso jaunesniajai latvių dainininkių kartai ir jau spėjo puikiai užsirekomenduoti netik Amerikos latvių tarpe.

Antonina Vaivode pradėjo savo dainavimo karjerą Vokietijoje, pirmą kartą pasirodyma kaip solistė per koncertą Miunchene. Čia JAV-bėse ji yra davusi koncertus Clevelande, Chicagoje,

Milwaukee, Indianapolis, Buffalo, Carnegie Hall New Yorke ir Philadelphiaje. Štai keli spaudos atsiliepimai:

"Antonina Vaivode turi žavų, plačios apimties balsą, puikų stilį, įsijautimą, ritmą ir intonacijos tikslumą. Dainos buvo įpattingai gerai parinktos." Ed. Ramats, "Laiks", New York.

"Antonina Vaivode yra dainininkė su labai turtingu, įvairiaspalviu balsu, kurio apimtis siekia tris oktavas." E. Brusubard, "Laiks", New York.

"...dainos buvo atliktos su dideliu pasiruošimu, kruopštumu... stebėtinai grožis paprastume..." J. Gaikis, "Laiks", New York.

"Solistės Vaivodės gilių melodinių balso tonai... stiprus turtingas balsas... įspūdingi dramatiniai išpildymai..." D. Robison, "The New York Herald Tribune".

"Ponia Vaivode dainavo įvairias arijas ir sužavėjo savo gerai išbalansuotu ir plataus diapazono balsu (apimtis siekia tris oktavas). Ji atliko arijas puikiu tembru, dideliu muzikalumu ir su temperamentinga, pilna sielos interpretacija". Rems-Zeitung, Schwaebisch Gmuend, Vokietija.

Koncerto pelnas skiriamas statomai latvių katalikų bažnyčiai. Maloniai prašome paremti tą kilnią tikslą savo atsilankymu, o taip pat pažinti vieną iš žymesnių latvių dainininkių čia tremtyje.

PADĖKA

A. + A. Aleksandras Mackevičius, savanoris kūrėjas, dviejų Vyčio Kryžiaus kavaliarius, karo invalidas mirė 1962 rugsėjo 21 d. ir buvo palaidotas Kalvarijos kapinėse Clevelande.

Mes dėkojame visiems tiems, kurie pareiškė pagarbą tam vyrui, kuris yra aplaistęs savo krauju Lietuvos žemelę gindamas ją nuo priešu, kad ji būtų laisva.

Nuo šio dienos dėkojame gerb. Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. Ivanauskui ir kun. Dzegoraičiui už atliktą iškilmingą gedulinį pamaldą, kun. Sugintui palydėjusiam į amžiną poilsio vietą ir pasakytą pamokslą.

LVS "Ramovė" Clevelando sk. valdybai ir jos pirm. K. Budriui tarusiam atsisveikinimo žodį ir rūpestį laidotuviams ramovėn am s, stovėjusiems bažnyčioje prie karsto garbės sargyboje ir nešiusiems karstą.

LB Clevelando I-os Apyl. valdybos pirm. F. Eidimtui tarusiam jautrų atsisveikinimo žodį.

Dėkojame visiems, kurie

A. A. SAVANORIS-KŪRĖJAS
ALEKSANDRAS MACKEVIČIUS

1962 m. rugsėjo mėn. 19 d. vakare, mirė Aleksandras Mackevičius. Gimęs 1899 m. birželio 12 d. Dirgalionių kaime, Žiemžarių valsč. Lietuvai atsiduriant 1919 m. vienas iš pirmųjų įstoja į Lietuvos atkuriamą kariuomenę savanoriu. Iš jaunų dienų labai mėgo arklius. Jis veržėsi patekti į raitelius. Jo noras buvo patenkintas ir organizuojant Geležinio Vilko raitelių pulką jis ten ir buvo pasiūstas. Dalyvavo kautynėse, buvo sužeistas. Už narsumą ir dalyvavimą kautynėse buvo apdovanotas Vyties Kryžium su kardais. Išėjo į atsargą viršylos laipsnyje, apdovanotas Savanorio ir Lietuvos Nepriklausomybės medaliais.

1944 m. rusų kariuomenei artėjant prie Lietuvos Aleksandras Mackevičius su sūnu Vaclovu traukėsi prie Vokietijos sienos ir atsikūrė Vokietijoje. Susidarius galimybei emigruoti į Ameriką, atvyko ir apsigyveno Clevelande. Susiorganizavus L. V.S. Ramovės skyriui, Aleksandras įstojo ir buvo uolus skyriaus narys. Parengimuose, minėjimuose, kur ramovėnai dalyvavo, Aleksandras visada dalyvavo.

Rugsėjo 16 d. Clevelando Ramovėnų skyriaus susirinkime dalyvavo, jautėsi gerai. Bet rugsėjo 19 d. jo širdis nustojo plakusi. Tai buvo visiems didelė staigmena, kad savanorio Aleksandro Mackevičiaus jau gyvųjų tarpe nebėra.

Rugsėjo 21 d. buvo pašarvotas Jakubs & Son laidotuvių įstaigoje. Vakare, 8 val. Skyriaus Ramovėnų valdyba jo karstą pridenė Lietuvos trispalve, Klebonas kun. B. Ivanauskas atkalbėjo maldą už Aleksandro vėlę. Rugsėjo

22 d. šv. Jurgio liet. parap. bažnyčioje buvo atšaujamoms šventos Mišios. Kun. Suginto ir gausaus būrio ramovėnų bei jo artimųjų ir pažįstamų buvo nulydėtas į Kalvarijos kapines. Prie kapo atsisveikinimo žodžius tarė kun. Sugintas, LB I-os Apyl. pirm. F. Eidimtas ir Ramovės sk. pirm. K. Budrys. Garbės ženklai ir vėliava įteikta artimiesiems -- jo sūnui Vaclovui.

L. Žvirklainis

SKAUTŲ VEIKLA

* PILĖNŲ TUNTAUS rugsėjo 23 d. popietį Forest Hill parke turėjo pirmąjį rudens sueigą - iškylą. Tuntininkas sueigai skirtame įsakyme padėkojo sktn. B. Rėkui už rūpestingai paruoštą ir sekmingai pravestą Šešupės stovyklą, kurioje jam talkininkavo v. sk. S. Lazdinis ir A. Apanius.

Ypatinga padėka pareikšta DLK Kęstučio vilkiukų dr. vės 3-jo būrelio globėjai M. Premeneckienei, tvarkiusiai stovyklos maitinimą.

Padėka pareikšta jūrų v. s. V. Petukauskui, vadovavusiam jūrų skautų pastovyklei, sktn. V. Jokūbaitiui pravedusiam sk. patyr. laipsnių egzaminus, v. s. G. Juškėnui padėjusiam stovyklą įkurti, s. V. Kamantui tvarkiusiam iškilnių programą.

Pilėnų tunto skautų ir vadijos vardu padėkota J. Garlai už stovyklinio inventoriaus transportą. Taip pat padėkota visiems sk. tėveliams ir mamytėms, o ypač sk. tėvų k-to narėms p. Lazdinienei ir p. E. Jakulienei už visokeriopą paramą ir aukas.

Šešupės stovyklos svečiai sudėjo \$26.00 aukų Džiamborės Fondui. Po stovyklos šie pinigai buvo persiųsti DF išdindinkui.

VYTAUTO DIDŽIOJO DRAUGOVĖS skautai - Marius Jakulis, Giedrius Lazdinis ir Petras Matulevičius rugsėjo 23 d. Pilėnų tunto sueigoje buvo pakelti į paskiltininko laipsnį.

Toje sueigoje tuntininko įsakyme vytautėnams-kęstutėnams ir sktn. V. Jokūbaitiui pareikšta tarnybinė padėka už sekmingą pasirodymą ir garbingą Pilėnų tunto atstovavimą vengrų skautų ruoštoje tarptautinėje skautų šventėje, rugsėjo 2 d.



Naujasis vilkiukų draugininkas Š. Lazdinis su vilkiukais tunto sueigoje. Dešinėje V. Jokūbaitis. G. Juškėno nuotrauka

the happy family



...is the
FAMILY that
SAVES REGULARLY!



ST. CLAIR
SAVINGS



ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH
OCTOBER 15th / EARN INTEREST FROM
OCTOBER 1st

and NOW
there are
4
Neighborhood
Offices . . .

MAIN OFFICE
813 East 185th Street
IV 1-7800

ST. CLAIR OFFICE
6235 St. Clair Avenue
HE 1-5670

EUCLID OFFICE
25000 Euclid Avenue
AN 1-1200

LAKE SHORE OFFICE
26000 Lake Shore Blvd.
RE 1-1200

For EXTRA Convenience—EUCLID and LAKE SHORE OFFICES OPEN SATURDAYS
9:30 A. M. 'TIL 2:30 P. M. (Closed Mondays)

KAS IR KUR?

• Dirva dėkoja — romano konkurso komisijai — p. p. St. Santvarui, F. Kiršai, A. Gustaičiui, J. Kapočiui ir Vikt. Vizgirdai už didelį darbą, perskaitant 10 romanų ir atrenkant geriausią iš geriausių.

— laureatei Alei Rūtai ir visiems rašytojams, už dalyvavimą konkurse ir lietuvių literatūros praturtinimą naujais beletristikos leidiniais.

Dirva dėkoja gausiems jos rėmėjams ir mecenatams už dovanas: Villa Meška, Cape Cod, savininkams inž. Br. Veitui ir St. Lūšiui, dail. Vl. Stančikaitei-Abraitenei, dail. Vyt. Raulinaičiui, ALT S-gai ir Liet. Neprikl. Fondui.

Dirva dėkinga Vaidilos teatrui ir jo meno vadovui Petrui Maželiui, visiems artistams už ryžtą ir įdėtą pastangą sujungti lietuvių literatūros šventę su Maironio tinkamu atžymėjimu.

Dirva dėkinga ALT S-gos centro valdybos pirmininkui Vyt. Abraičiui ir St. Barzdukui už tartus švenčiai pritaikintus žodžius.

Dirva dėkinga visiems svečiams, iš toli atvykusiems ir mieliems clevelandiečiams, nuolat jautriai atsiliepiantiems į mūsų kvietimą kultūringoje ir pakilioje nuotaikoje praleisti bendrą vakarą.

Dirva dėkinga gražiai ir nepamainomai talkai, be kurios tokie vakarai būtų neįmanomi.

• Prof. Vladas Jakubėnas pakviestas diriguoti The American Opera Company Chicagoje statomuose operose "Cavalleria Rusticana" ir "Pagliacci".

Abi operos bus statomos spalio 13 d. Eleventh St. teatre (prie Michigan Ave.)

• Aidai — mėnesinis kultūros žurnalas, rugsėjo mėn. 7 nr. paskyrė Maironio sukakčiai atžymėti.

Žurnale visa eilė žinomų mūsų autorių ir publicistų apžvelgia Maironio visuomeninę ir kultūrinę veiklą. Straipsniai papuošti istorinėmis Maironio ir jo gyvenimo būdingesnėmis nuotraukomis.

Sis Aidų numeris tarnauja gražiui įnašu Maironio metus minint.

Dail. V. K. Jonynas specialiai tam Aidų viršeliui nupiešė Maironio portretą ir kelias vinjetes.

Sio Aidų numerio mecenatu yra prel. I. Kelmelis.

• A. Smetonos monografiją per Dirvą užsisakė: garbės prenumeratas — P. Hamilton, Bulkė, J. Tamošiūnas, Detroit, Mich. Prenumeratas: Br. Klierė — Cicero, Ill., St. Santvaras — Boston, Mass., R. Sidrys, M. D. — Streator, Illinois.

• Į Lietuvių Fondo narių šeimą įsijungė Dr. Simonas Virkutis, E. S. S. Hospital, Cambridge, Md., įnešdamas fondo sąskaiton 100 dol.

PHILADELPHIA

Maironio minėjimas

Didžiojo mūsų tautos dainiaus Maironio minėjimas įvyks spalio mėn. 14 d., sekmadienį, 4 val. po pietų naujose, gražiose Philadelphia's International Institute patalpose (13-tos ir Spruce gatvių kampas).

Poetas Dr. Jonas Aistis pasakys kalbą apie Maironį, Irena Veblaitienė deklamuos Maironio kūrybos, o Leonas Kaulinys diriguos Philadelphia's Tautinis Lietuvių Ansamblys padainuos Maironio dainų.

LB Philadelphia's apyl. valdyba kviečia lietuvišką visuomenę šiame minėjime gausiai dalyvauti.

CHICAGO

Lietuvių pasirodymas Kalėdinėje programoj

Atžymėjimui 20-ties metų lietuvių dalyvavimo kalėdinėse programose, Chicago's Mokslo ir Pramonės Muziejus paskyrė pirmąją "Christmas Around the World" programų ciklo dieną lietuviams.

Gruodžio 1 d. bus Lietuvių Diena Muziejuje. Dvi popietines programas, 2 ir 3:30 val. p. p. atliks Maria Aukšt. Mokyklos choras ir šokėjos, vadovaujant muzikėi-kompozitoriui Ses. M. Bernardai. Vakarines programas, 7 ir 8:30 val., atliks Ateities šokėjai ir Ateities Atžalynas.

Per 20 metų, be jokio apsunkinimo lietuviškai visuomenei, bendrą lietuvių reprezentaciją Muziejui įtvarkė J. Daužvardienė, o popietines (Sv. Kazimiero Akademijos bei Maria Aukšt. Mokyklos) programą organizavo ir pravedė Ses. M. Bernarda. Ateities šokėjai minėtose programose dalyvauja devyniolikti metai, gi dabar jiems įtaką ateina pirmoji originalių dalyvių karta — Atžalynas.

Vaikų teatro darbas jau prasidėjo

Rugsėjo 30 d. prasidėjo Chicagoje naujai įsteigto Vaikų teatro repeticijos, vadovaujant artistui Brinkai. Keturiuose salėse darbuosį apie 40 vaikų.

Brinka kiekvieną jauną artistą egzaminavo kur jis tinka ir kokioje šakoje turi noro dirbti. Mokytojos Peteraitienė, Bružienė, Čepienė ir Šulaitienė atskirose



Balinių suknelių kūrėjos ir modeliuotojos, iš kairės: S. Olšauskienė, E. Kučidnienė, A. Šulaitienė, P. Bičkienė, O. Baukienė, M. Memėnaitė, dr. A. Labokienė, L. Sodeikienė ir dr. P. Vaitaitienė, V.A. Račkausko nuotrauka

MADŲ PARODA CHICAGOJE PRAĖJO DIDELIU PASISEKIMU

Rugsėjo 30 d. Jaunimo Centre Chicagoje M.N. Pr. seserų rėmėjų Cicero skyriaus suruošta madų paroda, arkv. Matulaičio vardo senelių namų statybai paremti, praėjo su dideliu pasisekimu. 700 bilietų buvo griebte išgraibyta. Šimtai moterų negalėjo patekti dėl vietų stokos. Buvo galvota išprašyti visus vyrus, juk tai ne jiems paroda, bet jų iš viso nedaug tebuvo, o beto, tie kurie buvo, tai daugiausia nukentėję, žmonoms sukneles siuvantis.

Paroda atidarė mūsų žinomąjį dailininką, daug metų garsinantį lietuvių vardą tolimuose Havajuose, Bronė Jameikienė.

Ji pažymėjo, kad mada nesanti būtinai tuštybės veidrodis, kaip kai kas stengiasi teigti. Madoje, kaip architektūroje bei dailėje atsispindi vienos ar kitos epochos charakteris ir netgi pasaulėžiūra. Mūsų dienų mados neatsiradusios pripuolamai. Jos esančios graikų, renesanso rūbų formų tąsa. Tikros formos nemirštančios, tik jos būna pamiršamos, vėl atsimeramos, keičiamos ir pritaikomos gyvenamojo laikotarpio reikalavimams. Mada esanti ne tik civilizacijos, bet taip pat ir kultūros veidrodis. Senųjų meistrų tapyti paveikslai menų galerijose byloja, kad dailininkams impulsus davę netik kokios nors idėjos, įvykiai ar veidai, bet taip pat rūbai, jų formos spalvos, ornamentai, linijos ir ritmiški klosčių išdėstymai. Graikų ir gotikos laikų skulptoriams tas net turėjęs pagrindinę reikšmę. Kai graikai, žmogaus kūno grožiui išreikšti sukūrė kanonus, tai rūbų kūrėjai tuos kanonus pritaikę rūbui tam kūnui apvilkti. Rūbų kūrėjas tų kanonų tebesilaikęs, kaitaliodamas tik

tai neesmines smulkmenas. Mūsų amžiuje tas kaitaliojimas daromas dažniau ir greičiau, nes civilizacijos pažanga ir rūbų gaminių technika padariusi tą rūbą kiekvienai prieinamesnį. Elegantiškos renesanso moterys negalėjo savo parėdų keisti kas sezoną jau vien dėl rūbų medžiagos nepaprasto brangumo. Dažnai rūbas būdavo perduodamas iš kartos į kartą. Kiekviena mada sutinkama kritiškai, tačiau vis-



Stasė Olšauskienė modeliuoja savo kurtą suknelę.

tiek ilgesniam ar trumpesniam laikui esti priimama. Aštuonioliktame šimtmečiuje Vatikanas baręs moteris, kad jos dėvinčios nekuklias sukneles, nes jau galima būtų matyti netik batukus, bet ir kojos kauliukus. Nežiūrint to, suknelės palaipsniui trumpėjusios ligi pasiekusios kelius, kaip kad praėjusį sezoną buvo. Šiemet jos vėl pailgėjusios vienu colių. "Tad mūsų kūrybingosios po-



Lialė Sodeikienė rodo savo kūrinį.

lietuvių visuomenė nėra atšalusio nuo parodų. Svarbu kas rodoma. Nektartą "ach" ir "gražu" lyg unisonu iš daugelio lūpų nuaidėdavo ligi paskutinio kampelio užpildytoje salėje ir galerijoje. Tvarka buvo pavyzdinga. Jokių laukimų, jokių rūpėjimų. Vos spėjti sekti vieną po kitos pasirodančias vis gražesnes sukneles pačių kūrėjų bei graikščių modelių demonstruojamas. Tai pirmoji Chicagoje šios rūšies paroda, reikia ti-



Marija Memėnaitė demonstruoja savo kūrinį.

kėtis ir nepaskutinė. Didžiausias nuopelnas be abejo tenka skirti Cicero skyriaus veiklosioms Aldonai Prapuolenytei ir Marijai Remenei, kurioms pagelbėjo netikto skyriaus narės, bet taip pat ir kitos Cicero bei Chicago's ponios ir panelės.

V.A. Račkauskas



Elena Kučidnienė demonstruoja savo kūrinį.



Jauna madų žiūrovė Vidutė Kavaliūnaitė nesigaili katučių gražioms suknelėms.

V. A. Račkausko nuotraukos

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

DIRVA METAMS KAINUOJA TIK 10 DOLERIŲ

Tauriam patriotui, kalbėtoji ir veikliam lietuviui

PIJUI J. ŽIŪRIUI

mirus, HYPATIJAI ŽIŪRIENEI, šeimos nariams ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Vincė ir Zigmas Lankauskai

Philadelphia